

نگاه

«فرصت‌ها» و «تهدیدات» انتخابات عراق

● **اردشیر زارعی قنواتی**: در انتخابات پارلمانی عراق، ائتلاف «سائون» که ائتلافی از شیعیان شهرک‌ها و حاشیه‌نشین، ملی‌گرایان و کمونیست‌ها بود، توانست با کسب رتبه اول ۵۴ کرسی از مجموع ۳۲۹ کرسی پارلمان را از آن خود کند. این ائتلاف درهم‌جوش با شعار مبارزه با فساد، حاکمیت قانون و عدم دخالت قدرت‌های خارجی در تعیین ساختار سیاسی عراق تمام تلاش خویش را برای نشان‌دادن یک چهره ملی و فراگیر از خود به نمایش گذاشت. ائتلاف «فتح» با رهبری «هادی عامری»، فرمانده سپاه بدر که در جریان مبارزه با داعش در کنار ارتش عراق چهره یک نیروی مردمی را از خود نشان داد، توانست به‌عنوان نیروی دوم با کسب ۴۷ کرسی موقعیت خود را در آینده سیاسی عراق تثبیت کند. ضلع سوم پیروزمندان را ائتلاف «نصر» تحت رهبری «حیدر العبادی»، نخست‌وزیر کنونی عراق، شکل داد که موفق به کسب ۴۲ کرسی پارلمانی شد که هرچند بسیار کمتر از پیش‌بینی‌های قبلی بود، اما به دلیل ترکیب و پراکندگی آن هنوز شانس باقی‌ای او در مسند نخست‌وزیری را بیش از دیگران کرده است. بعد از این سه ائتلاف اصلی دیگر گروه نیز با توان خود کرسی‌های پارلمانی را از آن خود کردند که اهم آنان عبارت‌اند از شاخه سنتی «مجلس الاعلی انقلاب اسلامی» به رهبری «نوری المالکی» ۲۵ کرسی، حزب «دموکرات کردستان» به رهبری «مسعود بارزانی» ۲۴ کرسی، حزب «حکمت» به رهبری «عمار حکیم» ۲۲ کرسی و «اتحادیه میهنی کردستان عراق» ۲۱ کرسی را کسب کردند. در این میان احزاب کوچک و محلی نیز توانستند درمجموع ۹۴ کرسی را از آن خود کرده و اهرم‌هایی را برای تشکیل دولت آتی عراق برای چانه‌زنی در اختیار داشته باشند. هرچند ائتلاف به رهبری صدر قبل از انتخابات با قول عدم مشارکت و اتحاد با دو جناح اصلی فتح و نصر گام در مبارزت انتخاباتی گذاشته بود، اما فقط یک روز بعد از اعلان نتایج رسمی او با دیدار با حیدر عبادی و هادی عامری به‌عنوان رهبران دو ائتلاف بزرگ دیگر شعار «دولت فراگیر» را با حفظ استقلال و عدم وابستگی به قدرت‌های خارجی دنبال کرد.

این انتخابات که بلافاصله بعد از شکست داعش و آزادسازی مناطق تحت تصرف داعش انجام گرفت، از یک طرف بنا بر دلایل متعددی میزان مشارکت اقلیت سنی کشور را به‌شدت کاهش داد و از طرف دیگر نشان داد که منازعات فرقه‌ای و فساد اداری از فردای سقوط دولت «صدام‌حسین» موجب بروز نارضایتی عمومی در تمامی بخش‌های جمعیتی عراق شده است. در چنین شرایطی اگر همین ائتلاف‌های شکستنده مخرج مشترک مناسبی را برای وحدت و مصالحه ملی پیدا نکنند، امکان تشکیل دولت ملی و قدرتمند به یک سراب تبدیل می‌شود و بحران سیاسی می‌تواند راه را برای تشدید بحران امنیتی و خلأ قدرتی را که موجب قدرت‌گرفتن گروه‌های شورشی و تروریستی شد، دوباره در عراق زنده کند.

از آنجا که جناح صدربون با شراکت کمونیست‌ها یک ضلع اصلی بازی سیاست عراق شده‌اند و در مقابل جناح بدربون به‌عنوان دومین ضلع سیاسی، تابع سیاست‌های تقریباً متناقضی هستند و دراین‌میان جناح نصرینون به رهبری عبادی، نخست‌وزیر فعلی، در میانه این دو جناح قرار دارد، هم‌اکنون شناسن باقی‌ای حیدر عبادی در پست نخست‌وزیری و البته با تقسیم مناصب حساس حکومتی و دولتی بین دیگر ائتلاف‌ها بیشتر از بقیه است. بر عکس تصویری که از قبل درباره تضاد مقتدی صدر با ایران و حامیان این کشور مطرح بود، با چپش جدید انتخاباتی در میان امکان تغییر اساسی در فورماسیون حکومتی و دولتی عراق وجود ندارد و فقط می‌توان انتظار تغییرات تدریجی برای تعدیل ساختار را داشت.

ائتلاف‌های قدرتمند انتخاباتی در عراق امروز از آنجا که فاقد توان شکل‌بخشی به یک دولت کاملاً ایجابی و همسو هستند، تنها راه برای نزدیکی آنان و گذر از این موقعیت پارادوکسیکال رفتن به سوی وحدت حول به‌رسمیت‌شناختن یک موازنه منفی برای تقسیم کیک قدرت در چارچوب یک دولت مشارکتی است. اکنون در عراق هیچ اتفاق خاصی که موجب تغییرات اساسی شود، روی نداده است، اما این انتخابات ضرورت بعضی تغییرات در عرصه داخلی و خارجی را به اثبات رساند. به همین دلیل مبارزه با فساد لجام‌گسیخته کنونی، ضرورت استقلال تصمیم‌گیری در بالاترین سطوح سیاسی، تنظیم روابط حسنه و مستقل بغداد با همسایگان و شکل‌بخشیدن به دولتی که نماد واقعی تکرر قومی، مذهبی، سیاسی و اجتماعی باشد، از الزامات غیرقابل نقض دولت توافقی آینده عراق خواهد بود. این پراکندگی سیاسی در شرایطی که تقریباً همگی این ائتلاف‌ها و جناح‌ها از خاکستر جنگ‌های داخلی و مبارزات ضدتروریستی زاده شده‌اند، می‌تواند فراهم‌کننده بستر توافقی ملی و دولت وحدت ملی بوده و به‌عنوان یک «فرصت» از آن استفاده شود. از طرف دیگر با توجه به همین پراکندگی و گونه‌گونی گروه‌بندی‌های سیاسی امروز که همگی از وزن و توان درخوری هم برخوردارند، هرگونه سیاست حذفی و سلبی برای به‌خاشیه‌راندن دیگر نیروها از ساختار سیاسی و دولت آتی در بطن خود حامل یک «تهدید» است که می‌تواند اوضاع عراق را از آنچه هست، بدتر کند.

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، این هفته عازم مسکو می‌شود تا با ولادیمیر پوتین، همتای روس خود، دیدار کند. او در حالی پاریس را به مقصد مسکو ترک می‌کند که تنش میان روسیه و غرب به‌واسطه غائله مسموم‌شدن سرگنی اسکریبال، جاسوس دوجانبه روس در یکی از شهرهای بریتانیا و تصمیم کشورهای اروپایی برای اخراج شماری از دیپلمات‌های روس به اوج خود رسیده است. در چنین شرایطی، رفتار مکرون جایگاه متفاوتی در میان رهبران اروپایی به او می‌بخشد. به عبارت دیگر، فرانسه از یک‌سو هماهنگ با اتحادیه اروپا عمل می‌کند و از سوی دیگر می‌کوشد با پیش‌بردن سیاست گفت‌وگو و تعامل، نقش مؤثرتری در مناسبات بین‌المللی ایفا کند. جالب اینکه مکرون در اولین تطق خود درباره سیاست خارجی این کشور بعد از پیروزی در انتخابات از لزوم تبدیل‌شدن فرانسه به یک ابرقدرت سخن گفته بود. هرچند در سال‌های اخیر فرانسه در مداخله نظامی در منازعات کشورهای آفریقایی از جمله لیبی، مالی و جمهوری آفریقای مرکزی به خود تردید راه نداده، اما با مکرون به نظر تمرکز سیاست خارجی این کشور از آفریقا به سمت خاورمیانه به‌عنوان کانون درگیری‌های جهانی چرخش پیدا کرده است. به‌نظر مکرون می‌خواهد از فرصت خلأ قدرتی که به‌واسطه بی‌توجهی آمریکا و بریتانیا در خاورمیانه ایجاد شده، به بهترین نحو بهره گیرد.

ازایران تااوکراین

از دیگر سو، دیدار رؤسای‌جمهوری فرانسه و روسیه درست بعد از اظهارات مایک پمپئو، وزیر خارجه ایالات متحده، مبنی بر وضع سنگین‌ترین تحریم‌های تاریخ علیه ایران، این گمانه‌زنی‌ها را قوت بخشیده که فرانسه با هدف حفظ برجام و برای هماهنگی بیشتر با روسیه عازم این کشور می‌شود. بااین‌حال به نظر می‌رسد علاوه بر موضوع آینده توافقی هسته‌ای با ایران، وضعیت سوریه، اوکراین و در کل موضع روسیه در قبال اتحادیه اروپا، محورهای اصلی گفت‌وگو میان فرانسه و پوتین، از شکل می‌دهند. مکرون همواره روسیه و شخص پوتین را به خاطر دخالت در انتخابات، حمایت از دولت بشار اسد و الحاق کریمه مورد انتقاد قرار داده است. بااین‌حال و به‌رغم تمامی این انتقادات و اختلاف‌نظر‌ها، روسیه و مکرون بدون تردید در یک مورد یعنی توافقی هسته‌ای با ایران اشتراک نظر دارند. از نظر

یک سال از محاصره قطر گذشت

نجات دوحه از بحران

از گذرگاه مرزی سلوی هرچه به مرز قطر و عربستان نزدیک‌تر می‌شوی ترافیک کمتر و کمتر می‌شود تا اینکه در نهایت حتی یک خودرو هم در دو طرف جاده دیده نمی‌شود. یک سال پیش این جاده مملو از کامیون بود، ولی امروز دیگر دلیلی برای رانندگی در این مسیر وجود ندارد. یک سال بعد از تحت محاصره قرارگرفتن قطر، سایت خبری میدل‌ایست‌آی در گزارشی از تأثیرات این بگیری و بندها بر قطر نوشته است. به گزارش میدل‌ایست‌آی، در ۱۲ ماه گذشته ریاض و متحدانش در حاشیه خلیج فارس در جواب نفوذ منطقه‌ای قطر محاصره‌ای زمینی، دریایی و هوایی را علیه این کشور اعمال کرده‌اند. تجارت میان دوحه و کشورهای محاصره‌کننده متوقف شده و شهروندان هم از مسافرت بین قطر و کشورهای محاصره‌کننده منع شده‌اند. در قلب دوحه، اثرات این محاصره کمتر قابل مشاهده است. قفسه‌های فروشگاه‌های مواد غذایی همچنان پر است، ساخت‌وساز در جاده‌ها و استادیوم‌ها ادامه دارد و مراکز خرید همچنان فعال‌اند. صندوق بین‌المللی پول در گزارش اخیر خود تأثیرات اقتصادی محاصره بر قطر را «گزار» دانسته و خاطرنشان کرده درحالی‌که سپرده‌های بخش‌های سرمایه‌گذاری خارجی و صندوق‌های بخش خصوصی حدود ۴۰ میلیارد دلار کاهش داشته، بانک مرکزی و صندوق مستقل ثروت قطر با تزریق نقدی این ضرر را جبران کرده‌اند. آن‌طور‌که تحلیلگران می‌گویند، محاصره قطر این کشور را مجبور کرده که هم در عرصه ژئوپلیتیک و هم اقتصاد جایگزین‌هایی برای خود دست‌وپا کند. دوحه به‌سرعت اتکای خود به محموله‌های واردشده از مرز عربستان مثل گوشت و لبنیات را با تکیه بر بازار کشورهای مثل ترکیه جبران کرد و صنایع داخلی خود را هم توسعه داد. عبدالله العریان، استادیار تاریخ دانکنده خدمات خارجی دانشگاه جورج‌تاون در قطر، می‌گوید محاصره قطر باعث کاهش وابستگی دوحه به کشورهای شورای همکاری خلیج فارس شد. آن‌طور‌که العریان به میدل‌ایست‌آی گفته: شورای همکاری خلیج فارس همیشه در موقعیتی بود که می‌کوشید رویرکرد مشترکی را در منطقه پیش ببرد. خودکفایی قطر، به‌ویژه به‌لحاظ اقتصادی، به این کشور اجازه می‌دهد بالاخره راه خود را برود، راهی که پیش‌تر از آن منع شده بود.

ماجرای کج‌شروع شد؟

بحران خلیج فارس یک سال پیش و در روز ۲۳ می آغاز شد. در آن زمان هرک‌ها به خبرگزاری رسمی قطر دسترسی پیدا کردند و اظهاراتی از قول امیر قطر درباره مسائل حساس سیاسی از جمله روابط قطر با ایران، اسرائیل و آمریکا منتشر کردند. پس از آن دوحه، امارات را عامل اصلی هک خبرگزاری رسمی قطر اعلام کرد و این اقدام را نقض ائتکار قوانین بین‌المللی و توافقی‌نامه‌های میان کشورهای شورای همکاری خلیج فارس خواند.

جهان

AP Photo

رئیس‌جمهوری فرانسه در مسکو با ولادیمیر پوتین دیدار می‌کند

مکرون در سودای خاورمیانه

تاتیانا کاستوا ژان، رئیس بخش روسیه در مؤسسه روابط خارجی فرانسه، با خروج ایالات متحده از توافق هسته‌ای با ایران، حالا فرانسه به‌ناگاه خود را با روسیه و ایران در یک جبهه می‌بیند. میشل

داکلو، سفیر سابق فرانسه در سوریه، نیز هدف مکرون از سفر به روسیه را به دست‌گرفتن ایتکار عمل در خاورمیانه می‌داند. هرچند مکرون ماه گذشته هماهنگ با دیگر کشورهای اروپایی اقدام به اخراج شماری از دیپلمات‌های روس کرده بود، اما به‌نظر او همچنان به سیاست گفت‌وگو و رایزنی با تمامی رهبران جهانی معتقد و پایبند است. آن‌طور که آکات دماریاس، تحلیلگر مؤسسه اطلاعات اقتصادی، به «الجزیره» گفته، فرانسه با وجود حجم بالای تنش با غرب توانسته ارتباط خود را با روسیه حفظ کند. این‌رویکرد مکرون در رفتار گرم او با ترامپ به‌رغم اختلاف‌نظرهای عمیق این دو رئیس‌جمهور در قبال برخی مسائل جهانی ازجمله توافق آب‌وهوایی پاریس به‌خوبی مشهود بوده است. از نظر مقامات فرانسوی، مکرون در این دیدار می‌کوشد تا روسیه را به اجرای توافقی مینسک در اوکراین مجاب کند. بااین‌حال، فتودور لویکونوف، رئیس شورای سیاست خارجی و دفاع روسیه، بر این باور است که دربار‌ه اوکراین هیچ پیش‌رفتی در این دیدار حاصل نخواهد شد. بااین‌حال، مکرون یک اهرم اقتصادی قدرتمند در قبال روسیه دارد چراکه فرانسه با وجود تحریم‌های اعمال‌شده از سوی

ترامپ-مکرون؛ از دوستی تا تقابل

از دیگر سو، سفر به مسکو و تلاش برای نزدیکی به پوتین می‌تواند به معنای فاصله‌گرفتن از واشنگتن باشد. این امری است که وزیر خارجه فرانسه نیز هفته گذشته به‌نوعی در اظهارات خود بر آن صحه گذاشت. او در سخنان خود از آمادگی مکرون برای پاسخ‌گویی به اقدامات آمریکا در خاورمیانه سخن گفت. با این اوصاف، به‌نظر روابط گرم پاریس-واشنگتن رفته‌رفته جای خود را به شکلی از تقابل نرم خواهد داد. البته از آنجا که رویکرد دوستانه مکرون در قبال ترامپ تاکنون تأثیری بر سیاست‌های رئیس‌جمهور آمریکا نگذاشته، این چرخش مکرون چندان دور از انتظار نیز نبوده است. حتی موضع فرانسه در آمریکا نیز درباره حوادث گشت و کشتار فلسطینیان به وسیله اسرائیل، نیز به‌شدت از هم فاصله می‌گیرد. مکرون در دسامبر ۲۰۱۷، بعد از اینکه ترامپ از انتقال سفارت آمریکا به بیت‌المقدس خبر داد، میزبان محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین، بود. در آن دیدار عباس از مکرون خواست تا فرانسه در روند صلح خاورمیانه جای آمریکا را بگیرد. درواقع فرانسه که همین مدتی پیش همگام با واشنگتن، در بمباران مناطقی در سوریه پیش‌قدم شد، حالا پیش‌ازپیش با واشنگتن زاویه پیدا می‌کند. البته به اختلاف‌نظرهای میان پاریس و واشنگتن باید وضع تعرفه‌های جدید از سوی ترامپ بر فولاد و آلومینیوم وارداتی از اروپا را نیز اضافه کرد. جالب اینکه مکرون مدعی شده بود که ترامپ را به مداوم حضور نیروهای نظامی آمریکا در سوریه متقاعد کرده است و همچنین از عزم خود برای ایفای نقش میانجیگری میان روسیه و آمریکا خبر داده بود.

بااین‌حال، تصمیمات اخیر ترامپ درباره توافق هسته‌ای با ایران و همچنین انتقال سفارت آمریکا به بیت‌المقدس به نظر مکرون را تا حد زیادی از کاخ سفید ناامید کرده است. درواقع، آمریکا در حالی در عمل و زبان تمام‌قد از اقدامات اسرائیل دفاع می‌کند که پاریس تشدید تنش در منطقه را به هیچ عنوان به نفع صلح جهانی نمی‌بیند. اظهارات مقامات فرانسوی در مدت اخیر نیز بیش‌ازپیش از عمیق‌ترشدن شکاف میان پاریس و واشنگتن خبر می‌دهد. بنیامین گریسو، یکی از مشاوران نزدیک مکرون، تأکید کرد که فرانسه خود را نه به هیچ‌کدام از رهبران جهان، بلکه به چندانجبه‌گرایی متعهد می‌داند.

روزنه

احتمال به‌تعویق افتادن دیدار ترامپ با کیم

● دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات متحده، پس از دیدار با مون جانه این، رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی، گفت که احتمال اینکه دیدار با رهبر کره‌شمالی در روز ۱۲ ژوئن برگزار نشود، وجود دارد اما بااین‌حال گفت که طرف مقابل برای مذاکره درباره خلع سلاح اتمی شبه‌جزیره کره «جدی» است. او ادامه داد: «این احتمال وجود دارد که دیدار در تاریخ از پیش اعلام‌شده برگزار نشود، اگر حالا روی ندهد، شاید بهتر روی دهنده». مایک پنس، معاون رئیس‌جمهوری آمریکا، هم روز سه‌شنبه گفت آمریکا به انجام دیدار رهبران آمریکا و کره‌شمالی در روز ۱۲ ژوئن امیدوار است، ولی هیچ امتیازی به این کشور داده نشده است. او در مصاحبه‌ای با رادیو فاکس نیز گفت: «برنامه‌های مربوط به برگزاری این اجلاس پیش می‌رود. ما به آن امیدوار هستیم. ولی بگذارید با صراحت بگویم که سیاست آمریکا تغییر نکرده و هیچ امتیازی مطرح نشده و داده نشده است». هم‌زمان با این تحولات، سازمان ملل از شرکت‌های بزرگ در معاملات نفتی خواسته است برای اجرای تحریم‌های مربوط به محدودکردن میزان واردات نفت خام به وسیله کره‌شمالی با این نهاد همکاری کنند. شورای امنیت سازمان ملل سال گذشته در واکنش به آزمایش‌های موشکی کره‌شمالی که می‌توانند خاک آمریکا را تهدید کنند، تحریم‌ها علیه پیونگ‌یانگ را تشدید کرد. طبق این تحریم‌ها، کره‌شمالی سالانه می‌تواند فقط پنج میلیون بشکه نفت خام و ۵۰۰ هزار بشکه فرآورده‌های نفتی وارد کند. اما هیئت کارشناسی شورای امنیت در ماه مارس امسال گفت که نفت بیشتری با استفاده از روش‌های غیرقانونی به کره‌شمالی فروخته می‌شود. این هیئت در گزارش خود گفته که مشغول تحقیق درباره انتقال غیرقانونی نفت به کره‌شمالی و نقش شرکت‌های نفتی بزرگ در این معاملات است. هیئت کارشناسی شورای امنیت که بر تحریم‌های کره‌شمالی نظارت می‌کند، با ارسال نامه‌ای به شرکت‌های نفتی در منطقه و پالایشگاه‌ها و شرکت‌های تخصصی به‌ویژه در سنگاپور از آنها تقاضای همکاری کرده است. بنا بر این همه شرکت‌ها موظف شده‌اند در یک ماه پس از دریافت این نامه به آن پاسخ دهند و در پایان این مهلت نام شرکت‌هایی که همکاری نکرده‌اند، منتشر خواهد شد.

با ۵ هزار تومان هم می‌توانید میزبان افطار ۳۰۰۰ نفر باشید!

در موسسه خیریه کهریزک ، ۳۰۰۰ نفر سالمند، معلول بیمار ام.اس و کودکان مبتلا به اتیسم زندگی می‌کنند.

جهت مشارکت؛ کد زیر را وارد نمایید:

##۶۵*۸۰*۷*

موسسه خیریه کهریزک

مرکز نگهداری، درمان و آموزش معلولین و سالمندان غیردولتی، غیرانتفاعی، مردمی

www.kahrizak.com